

Les tasques que proposem a l'aula i la forma com les femem tenen una relació directa amb el nivell cognitiu que potencialment esperem de la seva execució. Només observant-ne l'enunciat, ja podem veure si només requereixen reproduir informació (tasques reproductives) o si incentiven el pensament reflexiu i integrador de coneixements (tasques productives).

Segons Neus Sanmartí,¹ “s'entén per productiva una tasca que no reproduïx literalment les activitats realitzades per aprendre. La competència passa per demostrar la capacitat d'aplicar els sabers apresos a la interpretació de nous fets o a l'actuació en noves situacions, diferents dels treballats a classe, o per comunicar-los de manera idònia en funció del receptor. Per exemple, no és el mateix preguntar *què és la densitat?* que plantejar *quina definició de densitat escriuries per posar-la en un diccionari per a joves que no coneixen el significat del terme?* o *com explicaries a una companya del curs anterior què és la densitat?*”.

Una tasca productiva impulsa i facilita la construcció de nou coneixement, promou un aprenentatge profund i d'alt nivell cognitiu i fa possible la transferència dels coneixements a noves situacions d'aprenentatge. Són tasques en les quals predominen les [destreses de pensament](#) d'ordre superior, tipificades en la [taxonomia de Bloom](#).

Per tant, per impulsar i garantir l'assoliment de les competències específiques de les matèries i/o àmbits, es fa imprescindible dissenyar i planificar situacions d'aprenentatge amb tasques de caràcter productiu, defugint les exclusivament reproductives, per tal d'aconseguir aprenentatges profunds i transferibles.

Característiques que ajuden a definir el disseny de les tasques productives

- **Significatives:** presenten situacions contextualitzades, reals i significatives i pròximes a l'alumnat que les ha d'afrontar.
- **Estimulants:** generen actituds de curiositat i interès i plantegen un repte per a la seva resolució.

¹ [Tresor de Recursos](#).

- **Obertes:** permeten abordatges diferents per part d'alumnes diferents.
- **Variades:** aconsegueixen resultats per camins diversos i impliquen activitats que activen diferents intel·ligències.
- **Exigents:** tenen exigència cognitiva i per fer-les cal activar habilitats cognitives d'alt nivell.
- **Transdisciplinàries:** faciliten l'entrada de coneixement extern al centre educatiu i impliquen sabers de diferents disciplines científiques.
- **Comunicatives:** proporcionen oportunitats d'ús de la llengua oral i escrita, i requereixen el coneixement i ús de diferents gèneres textuais.
- **Multimodals:** presenten la informació inicial usant representacions diverses i permeten productes igualment diversos.
- **Crítics:** afavoreixen la generació d'opinions personals i crítiques.
- **Socialitzants:** faciliten la interacció i l'intercanvi d'opinions en petits grups.
- **Estratègiques:** promouen la visió estratègica i la previsió de conseqüències.
- **Reflexives:** afavoreixen la metareflexió i l'apropiació personal de l'aprenentatge.

Les estratègies associades a metodologies com el treball per projectes, el treball per tasques, l'aprenentatge basat en problemes i altres models de treball globalitzat integren bona part de les característiques que defineixen les tasques productives.

No és necessari que en una tasca s'integrin totes aquestes característiques. De fet, bona part de les activitats que encarreguem al nostre alumnat n'inclouen algunes i, fins i tot, combinen operacions reproductives amb d'altres de productives. Si no és així, ens cal iniciar un procés de reflexió per tal d'incorporar elements que les enriqueixin.

COM TRANSFORMAR UNA TASCA PER FER-LA PRODUCTIVA?

- ✓ **Contextualitzant-la, per tal que l'alumne situï la demanda i la vegi com un repte estimulant.**
Facilitant les dades necessàries per resoldre-la. ✓
- ✓ **Concretant i especificant de manera clara l'enunciat perquè l'alumnat compregui què s'ha de resoldre.**
Defugint resultats reproductius, amb enunciats que requereixin respostes múltiples, riques i desenvolupades. ✓
- ✓ **Incloent en l'enunciat verbs que activin habilitats cognitives d'alt nivell (justificar, comparar, valorar, debatre, dissenyar, crear...).**
Vetllant per una gestió "rica" de l'aula: acompanyament del docent, suports i bastides, treball en equip, diferents agrupaments d'aula... ✓

T I
L C

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
Subdirecció General de Planificació
Servei de Suports i Recursos Lingüístics

En el procés que s'endega en una tasca productiva, el docent adopta el rol d'acompanyant, dinamitzador i guia i va cedint progressivament el lideratge a l'alumne. Amb aquesta finalitat, proporciona les ajudes pertinents en els moments en què se'n percep la necessitat i diferencia aquestes ajudes en funció del diferent grau d'autonomia de cada alumne.

Les tasques productives en el TILC

Un vessant important en la planificació dels encàrrecs de caràcter productiu és integrar les [habilitats comunicatives](#) necessàries, orals i escrites, per elaborar i comunicar el coneixement. Aquest aspecte ens connecta amb les [funcions cognitivolingüístiques](#) que ho fan possible. És, doncs, imprescindible integrar-les en els enunciats de les tasques i ensenyar-les de manera explícita quan sigui necessari.

Amb aquest objectiu, cal vetllar per:

- Comunicar clarament els objectius que pretenem assolir amb la resolució de la tasca.
- Incloure sempre l'elaboració d'un producte comunicatiu, oral o escrit, en l'encàrrec.
- Garantir un vocabulari compartit amb un treball sistemàtic de negociació i apropiació dels significats dels nous termes.
- Facilitar la comprensió i l'ús dels textos de la matèria.
- Regular el nostre llenguatge, per fer-lo planer i adient als coneixements previs de l'alumnat i anar-lo aproximant al registre acadèmic.
- Desenvolupar situacions des de l'inici de la seqüència que els ajudi a tenir consciència del paper de les funcions cognitivolingüístiques en el desenvolupament de la tasca.
- Promoure l'intercanvi i la reflexió al voltant de les produccions i incentivar l'autoregulació i la revisió conjunta entre iguals: fer que l'alumnat parli del que fa, com ho fa i com podria millorar-ne el resultat.
- Avaluar aspectes relacionats amb les habilitats comunicatives i les funcions cognitivolingüístiques.
- Crear i concretar espais de consulta i discussió sobre la tasca, introduir moments de síntesi, oralment i per escrit, per tal d'afavorir la revisió del procés i la presa de consciència sobre les dificultats de cadascú.

BIBLIOGRAFIA CONSULTADA:

Us convidem a llegir aquests títols de referència per ampliar la informació:

- JORBA, J.; GÓMEZ, I.; PRATS, A. (eds.) (1998). *Parlar i escriure per aprendre*. Barcelona: ICE de la UAB. Sèrie Eines i Estratègies.
- SANMARTÍ, N. (2010). [Avaluar per aprendre](#). Departament d'Educació. [Consulta: 23/01/2023].
- SANMARTÍ, N. (2020). [Avaluar és aprendre](#). Departament d'Educació. [Consulta:23/01/2023].
- SANMARTÍ, N. (2003). [Aprendre ciències tot aprenent a escriure ciència](#). Barcelona: Edicions 62. [Consulta: 23/01/2023].
- [Tresor de Recursos](#). *Preguntes productives*. [Consulta:23/01/2023].
- VIQUIPÈDIA, [Taxonomia de Bloom](#). [Consulta: 23/01/2023].